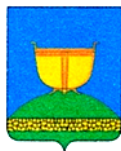

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БИЕКТАУ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ШӘПШИ
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ**
422708, Татарстан Республикасы, Биектау районы,
Шәпши авылы, Ленин ур., 1

**ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
ШАПШИСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
ВЫСОКОГОРСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**
422708, Республика Татарстан, Высокогорский район,
с. Шәпши, ул. Ленина, 1

тел./факс 8(84365) 77-2-36, e-mail: Shap.Vsg@tatar.ru

КАРАР
07 ноября 2019 ел

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
№ 11

**Биектау муниципаль районы Шәпши авыл жирлеге территориясендә
хужасыз һәм сукбай хайваннарны тоту һәм карап торуну оештыру Тәртибен
раслау турында**

“Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында”, 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы федераль закон, “Хайваннар белән жаваплы эш итү һәм Россия Федерациясендә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында”, 2018 елның 27 декабрэндәге 498-ФЗ номерлы Федераль законнар нигезендә, Шәпши авыл жирлеге территориясендә санитария - эпидемиология һәм ветеринария иминлеген тәэмин итү максатларында, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Шәпши авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставы белән эш йөртеп, Биектау муниципаль районы Шәпши авыл жирлеге Башкарма комитеты **КАРАР БИРӨ**:

1. Теркәлгән Биектау муниципаль районы Шәпши авыл жирлеге территориясендә хужасыз һәм сукбай хайваннарны тоту һәм карап торуну оештыру Тәртибен расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы рәсми сайтында Интернет мәгълүмат-телекоммуникацияләр челтәрендә <http://vysokauga-tatarstan.ru/> веб-адресы һәм “Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында” Интернет мәгълүмат-телекоммуникацияләр челтәрендә <http://pravo.tatarstan.ru> веб-адресы буенча урнаштырып бастырып чыгарырга (халыкка житкерергә).

3. Әлеге карар бастырып чыгарган (халыкка житкереләгән) вакыттан үз көченә керә.

4. Әлеге Карарның үтәлешен контрольдә тотуну үз өстемдә калдырам.

Шәпши авыл жирлеге
Башкарма комитеты житәкчесе

В.А.Беляков

Биектау муниципаль районы Шәпши авыл җирлегенә территориясендә хужасыз һәм сукбай хайваннарны тоту һәм карап торуну оештыру ТӘРТИБЕ

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Тәртип “Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында”, 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм “Халыкның санитар-эпидемиологик иминлегенә турында”, 1999 елның 30 мартындагы 52-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләренә нигезендә эшләнгән.

1.2. Әлеге Тәртип авыл җирлегенә территориясендә тиешле санитар торышын тәмин итүне, халыкның хужасыз хайваннарның начар тәэсиреннән куркынычсызлыгын, хужасыз хайваннарның санын җайга салуның гуманитарлы методларын куллануны регламентлы, авыл җирлегенә территориясендә хужасыз хайваннарны тоту, карап тору, йокыга талдыру һәм утильләштерүне оештыруны һәм тәмин итүне билгели.

1.3. Әлеге Тәртиптә кулланыла торган төп төшенчәләр һәм аларның билгеләмәләре:

1) хайванның хужасы (алга таба шулай ук - хужа) – милек хокукында яки башка законлы нигездә хайван булган физик зат яки юридик зат;

2) хужасыз калган хайваннар белән эш итү буенча эшчәнлек – хужасыз калган хайваннарны тоту, аларны кара тору (шул исәптә дөвалау, вакцинацияләү, стерилизацияләү), аларның элеккегә яшәгән урыннарына кайтару һәм Федераль законнар белән күздә тотылган башка эшчәнлек;

3) ирексез шартларда карап тотыла яки кулланыла торган кыргый хайваннар (алга таба шулай ук - иректә булмаган кыргый хайваннар) – яшәү мөхитеннән алынган (шул исәптән Россия Федерациясенең территориясендә чит дәүләتلәрдән кертелгән) кыргый хайваннар, әлеге хайваннарның токымнары (шул исәптән гибридлар);

4) йорт хайваннары – хужа-физик зат карамагында вакытлыча яки даими күзәтчеләктә булган хайваннар (карап торылырга тиеш булмаган хайваннар исемлегенә кергән хайваннардан кала), аларны тоту урыннары булып зоопарклар, зообакчалар, цирклар, зоотеатрлар, дельфинарийлар, оенариумнар тормый;

5) Хайванга карата рәхимсез мөнәсәбәт – хайван белән аның үлеменә китергән яки китерергә, җәрәхәт салырга яки сәламәтлегенә башка зыян китерергә мөмкин булган мөнәсәбәт (хайванны җәфалауны крәтеп, шул исәптән ач тоту, су бирмәү, кыйнаулар, башка гамәлләр), әлеге федераль закон, башка федераль законнар һәм

Россия Федерациясе норматив хокукый актлары белән билгеләнгән тәртиптә хайваннарны карап тоту таләпләрен бозу (шул исәптән хужаның хайванны караудан баш тартуы), хайванның сәламәтлегенә зыян китерү, яисә хайванның хужасы тарафыннан аның тормышы һәм сәламәтлегенә куркыныч янаган вакытта мөмкинлек булып та булышмавы;

6) хужасыз калган хайван – хужасы булмаган яки хажасы билгеле булмаган хайван;

7) хайванны мәдәни-күңел ачу максатларында файдалану – мәдәният, ял итү һәм күңел ачу эшчәнлеген тормышка ашырганда хайваннарны куллану (шул исәптән зоопаркларда, зообакчаларда, циркларда, зоотеатрларда, дельфинарийларда, оенариумнарда), хайваннар күргәзмәләрендә, япорт ярышларында, реклама төшерү процессында, кинематография эсәрләрен булдырган вакытта, фото һәм видео продукциясе эшләгәндә, телевидениедә, агарту эшчәнлегендә, күрсәтү максатларында (шул исәптән ваклап сату урыннарында, жәмәгать туклануы хезмәте күрсәтү урыннарында);

8) хайванны карап тоту урыны – тәүлекнең күпчелек вакытында хайван тора торган хайван хужасы тарафыннан кулланыла торган бина, корылма яки территория;

9) хайваннар белән мөгаләмә – хайваннарны карап тоту, куллану, хужасыз хайваннар белән мөгаләмә буенча эшчәнлекне тормышка ашыру һәм әлеге федераль закон белән күздә тотылган башка эшчәнлек, шулай ук аларның тормышына һәм сәламәтлегенә тәэсир итүче хайваннарга карата башка төрле гамәлләр кылу;

10) потенциал куркыныч хайваннар – аерым бер токымлы этләр, аларның гибридлары һәм кешенең тормышына һәм сәламәтлегенә потенциал куркыныч тудыра торган һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте белән расланган потенциал куркыныч этләр исемлегенә кертелгән башка этләр;

11) хезмәттә кулланылучы хайваннар – ил оборонасын һәм дәүләт иминлеген тәэмин итү, жәмәгать тәртибен саклау һәм жәмәгать иминлеген тәэмин итү, хәрби, мөһим дәүләт һәм башка махсус объектларны саклау, халыкның тормыш иминлеген тәэмин итүче, транспорт эшен, коммуникацияләрне һәм элементне, энергетика объектларын һәм башка объектларны саклау максатларында, һәм Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән башка максатларда махсус эзерләнгән һәм кулланыла торган хайваннар;

12) ирексез шартлар – хайваннар өчен махсус жиһазландырылмаган урыннарда ирекле йөри алу мөмкинлеге булмаган һәм хайваннарның тормыш белән тәэмин итүе тулаем кешедән торган ясалма тудырылган яшәү шартлары;

- хужасыз хайваннарны тотуны тәэмин итү – хужасыз хайваннарны тоту, аларны карап тоту урыннарында тоту, хужаларына таләпләре буенча кайтару, йоклату һәм хайваннарны утильләштерү.

2. Сукбай һәм күзәтүчесез хайваннарны тоту шартлары

2.1. Сукбай этләрне һәм мәчеләрне тоту кеше һәм хайваннар өчен уртак булган авыруларны кисәтү һәм тарату, авыл жирлеге территориясендә халыкның тәртибен һәм тынычлыгын тәэмин итү максатларында башкарыла.

2.2. Сукбай һәм хужасыз хайваннарны тоту һәм ташу хайваннар белән

гуманлы мөнәсәбәт һәм ижтимагый эхлак нормаларын үтәү принципларына нигезләнәп башкарыла. Хужасыз этләрне һәм мәчеләрне тоту сукбай этләрне һәм мәчеләрне, этләрне һәм этләрне тоту вакытында имгәнми торган махсус техник жайланмаларны йөртү өчен махсус жиһазландырылган транспорт чаралары ярдәмендә башкарыла.

2.3. Тоту телдән һәм язмача гаризалар нигезендә генә башкарыла. Тоту өчен кергән барлык гаризалар, шулай ук бригадаларның урынга чыгуы катгый хисап документы булган махсус журналда мәжбүри рәвештә теркәлергә тиеш.

2.4. Барлык сукбай һәм хужасыз хайваннар тотылырга тиеш. Беренче чиратта кешеләргә һәм башка хайваннарга, авыру куркынычы булган, шулай ук түбәндәге урыннарда булган хайваннар тотылырга тиеш:

мәктәпкәчә балалар учреждениеләре, мәктәпләр территорияләрендә;

сәламәтлек саклау учреждениеләре территорияләрендә;

мәдәният учреждениеләре территорияләрендә;

күпфатирлы торак йортлар территорияләрендә;

халык күпләп су коену урыннары территорияләрендә;

урам-юл челтәрәндә һәм транспорт һәм (яки) жәяүлеләр хәрәкәте өчен куркыныч тудырган урыннарда;

шәхси торак төзелеше урамнары территорияләрендә

2.5. Подъездларда, подвалларда, биналарда хайваннарны тоту идарә оешмалары хезмәткәрләре яки предприятие, оешма, учреждение вәкилләрен алып бару шарты белән башкарыла.

2.6. Тыела:

хайваннарны яки аларның тормышы һәм сәламәтлеге өчен куркыныч булган техник жайланмалар һәм препаратлар кулланып, тоту ысуллары;

хужасыз хайваннарны тотканда хайваннарны (чыбык элмәкләре, ыргаклар һәм башкалар) жәрәхәтли торган жайланмалар куллану;

хужасыз этләрне һәм мәчеләрне утлы коралдан, гражданның үз-үзенә саклау һәм ашыгыч саклану очрактарынан тыш атып үтерү;

аларны транспортлаганда һәм вакытлыча тотканда сукбай һәм хужасыз хайваннар белән рәхимсез мөгаләмә;

тотылган хайваннарны үзәңә калдырырга, аларны шәхси затларга яки башка оешмаларга сатарга һәм тапшырырга;

милекчеләр рөхсәтеннән яки суд карарынан башка фатирлардан һәм шәхси йортлардан хайваннарны тартып алу. Йорт хайваны хужасынан мәжбүри рәвештә тартып алу, гамәлдәге законнарда каралган очрактардан тыш, рөхсәт ителми;

кибет, даруханәләр, коммуналь хезмәт күрсәтү предприятиеләре һәм башкалар янында этләрне тотарга;

биологик калдыкларны ташларга һәм күмәргә.

3. Хужасыз хайваннарны тотуны оештыру

3.1. Хужасыз хайваннарны тоту һәм әлегә эшчәнлек төренә лицензиясе булган хайваннар яки физик затлар белән эшләү буенча гамәлдәге законнар һәм әлегә Тәртип нигезендә хужасыз хайваннарны тоту буенча хезмәт күрсәтүгә муниципаль

контракт (шартнамә) нигезендә махсулаштырылган оешма бригадасы башкара.

3.2. Авыл жирлеге чикләрендә хужасыз хайваннарны тоту эшен оештыру жирлек администрациясе тарафыннан гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә хужасыз хайваннарны тоту буенча оешма белән килешүләр төзү юлы белән башкарыла.

3.3. Жирлек администрациясе хужасыз хайваннарны тоту эшчәнлеген буенча бюджет чыгымнарын планлаштыра, контрольдә тоту, гамәлдәге законнар нигезендә функцияләр башкара;

3.4. Тотуны оештыру буенча оешма хезмәткәрләргә инструктаж үткәрә һәм аларга, гражданның беренче таләп буенча куела торган, хужасыз этләргә һәм мәчеләргә тоту хокукына таныклыклар бирә.

3.5. Хужасыз хайваннарны тоту жирлек администрациясе белән килешенгән график нигезендә башкарыла.

Кеше һәм хайваннар өчен уртақ аеруча куркыныч йогышлы авырулар барлыкка килү һәм күпләп таралу куркынычы булган очракта, хужасыз йорт хайваннарын тоту турында қарар дәүләт ветеринария һәм (яки) дәүләт санитария-эпидемиология хезмәтләре мәгълүматлары нигезендә кичекмәстән кабул ителә.

3.6. Тоту белән шөгылләнүче оешма 3 тәүлек дәвамында хужасыз хайваннарны ашату һәм тоту белән шөгылләнә.

3.7. Хужалары булырга тиешле билгеләргә булган йорт хайваннардан аерым бер урында алты ай дәвамында тотылырга тиеш.

Мондый хайваннарны тоту турында аулаучы оешма, хайван тотылган көннән өч көннән дә соңга калмыйча бу турыда полициягә яки жирлек администрациясенә гариза бирергә бурычлы.

3.8. Хужасыз хайваннар турында мәгълүмат һәркемгә ачык һәм аңлаешлы булып тора. Кызыксынган барлык гражданның һәм юридик затлар оешма күрсәткән телефон аша тотылган хайваннар турында кирәкле мәгълүмат алу өчен оешмага мөрәжәгать итәргә хокуклы.

3.9. Хайванның хужасы билгеле хайванны тотуга һәм карап тоту буенча махсулаштырылган оешма чыгымнарын түләргә тиеш.

Чыгымнарны каплау махсулаштырылган оешманың исәп-хисап сәтеына акча күчерү юлы белән башкарыла.

3.10. Йорт хайваннары хужаларының мөрәжәгәте булмаган очракта, соңгылары кызыксынган оешмаларга яки гражданның аларның гаризалары нигезендә тапшырылырга мөмкин.

3.11. Хужасына яки кызыксынган оешмаларга, гражданның тапшырылмаган тотылган йорт хайваннары агулап үтереләргә тиешле.

3.12. Тотылган йорт хайваннарын тоту вакытыннан алып, 8 сәгатәтән артык вакыт эчендә, махсус жиһазландырылган транспорт чараларында тоту тыела.

3.13. Кеше һәм башка хайваннарны тешләгән караучысыз хайваннар тотылырга яки имобилизацияләнергә тиеш.

4. Финанс белән тәмин итү һәм чараларны үтәү тәртибе

4.1. Жирлек территориясендә хужасыз хайваннарны тотуны оештыру һәм

тәэмин итү буенча шартлар тудыру кысаларында башкарыла торган чыгымнар жирле бюджет акчалары хисабына финанслана.

4.2. Жирлек территориясендә хужасыз хайваннарны тоту белән тәэмин иткәндә, эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтү төзелгән контрактлар, шартнамәләр шартлары нигезендә финанслана.

5. Хисаплылык

5.1. Башкаручы башкарылган эшләр турында хисапны муниципаль контракт һәм әлеге Тәртип нигезендә бирә.